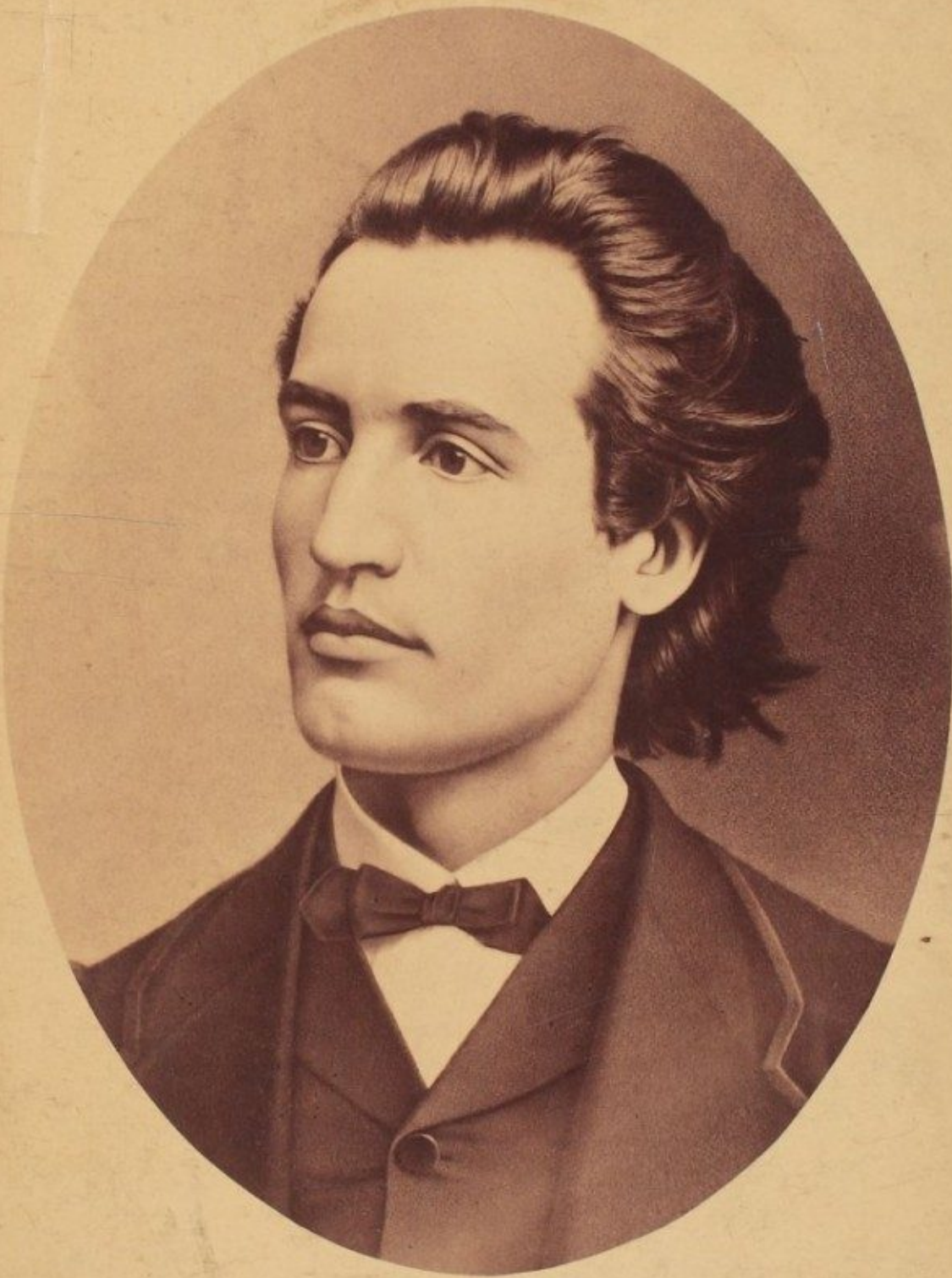

**CESTIUNEA DUNĂRII [„«NEUE
FREIE PRESSE» DE LA 15
APRILIE”] – de Mihai Eminescu
[7 aprilie 1882]**

M. Eminescu de Mari

Bernhard Brandt

JASSY.

„Neue freie Presse” de la 15 aprilie, st. nou, publică următorul articol, din care se vede și mai mult cât de slabe sunt toate argumentele ce ar putea aduce Austria în favoarea pretențiilor sale. De altminteri noi nu dăm crezământ celor spuse de „N[eu]e] fr[eu]e] Presse” sau „Românul”, ci doară numai celor nespuse de asemenea foi:

Știrea că negocierile din Paris ale comitelui Wolkenstein cu d. Barrere au avut un rezultat favorabil și că guvernul francez în curând va ieși în public, oficial, cu cunoscuta propunere ni se pare că li s-a urcat în cap românilor. Cel puțin aceasta o putem zice de redactorii „Românului”, căci numita foaie se zbate ca un smintit. Ea publică un articol pe care l-am înțelege dacă s-ar fi format o coaliție europeană spre a răpi României independența și a-i impune vechea dependență de Poartă. Când patria se află într-o poziție desperată, când poporului nu-i mai rămâne altceva de făcut decât sau să se supuiască cu rușine jugului străin sau să moară cu arma în mână, atunci o foaie poate vorbi astfel cum o face „Românul”. Când însă nu e vorba de altceva decât de instituirea unei comisiuni mixte pentru elaborarea și supravegherea regulamentului pe Dunărea inferioară, atunci un asemenea esces de patos este cel puțin foarte de prisos. Singur cuvântul „comisiunea” exclude orice element tragic și „Românul”, care face gălăgie când tocmai nu e timpul, ne aduce aminte de omul care în casa sa zbiară și strigă amenințând că se va împușca pentru că medicul i-a prescris să înghită un hap amar.

Foaia din București asigură că România nu va comite o sinucidere. Așadar primirea propunerii lui Barrere, prin care votul decisiv în chestiuni controversate se dă delegatului Comisiunii Dunărene Europene, este pentru fantazia aprinsă a românilor atât cât o sinucidere. Ciudat mod de a vedea. Nici chiar adoptarea anteproiectului austriac n-ar fi atins independența politică și demnitatea națională a României. Nici în Anglia chiar cererea Austriei de a avea președinția și votul preponderant în Comisia Mixtă nu s-a găsit că ar fi nedreaptă sau că ar viola tânăra independență a românilor.

Acum regretăm că Austria a lăsat în cestiunea dunăreană atât de mult din primitivele sale pretenții încât mai că nu i-a rămas decât președinția. Avantagiul că Austria, pentru un timp oarecare, poate avea doi reprezentanți în Comisia Mixtă și România [î]l va câștiga mai târziu și apoi Dunărea inferioară, al cărei mal sudic este sârbesc și bulgar, nu aparține numai României!

Dacă am voi să luăm în serios articolul „Românului” am trebui să conchidem din el că românii ar avea eroica intenție să opună la trebuință o rezistență înarmată instituirii Comisiei Mixte și, deoarece este de prevăzut că propunerea franceză va fi acceptată de toate puterile, ar trebui să mai deducem că cei din București vor răspunde declarând război Europei. Aceasta negreșit că ar fi o tentativă de sinucidere, dar să nu ne fie grijă că guvernul român o va comite. „Românul” asigură că românii nu se vor lăsa să fie vânduți sau intimidați cu nici un preț. Dar nu li se cere nici una nici alta. De la ei se așteaptă numai că vor fi așa de cu minte ca în fine să înțeleagă că nu numai ei singuri pot decide asupra condițiilor de navigare pe un fluviu care pentru ei, deși au câștigat Dobrogea, este numai un râu de graniță.

Dacă „Românul” se plânge contra acuzărilor și amenințărilor unor foi austriace față cu România, el întru atâta are dreptate, că unele organe oficioase, mai ales ungare, și-au vărsat focul cam prea energic pentru atitudinea guvernului din București în cestiunea dunăreană. Dar o foaie care ea însăși se pierde într-o violență așa de inutilă n-ar trebui tocmai să se mire că și altora li se isprăvește răbdarea. E destul de neplăcut că cererile primitive ale Austriei, sprijinite de alte două mari puteri, au fost înlăturate prin rezistența României și că bunăvoința amicală a guvernului austriac, cu care a recunoscut erigerea la regat a României, este așa de rău răsplătită. dacă se văd cuvinte aspre în organele austriace ele sunt urmarea naturală a cerbicieii cu care România paralizează dorințele Austriei. Ideea de-a face prin amenințarea unei ocupări înarmate pe România să cedeze nu s-a dezbătut Ia noi niciodată serios. Cineva nu se bate pentru o

comisie și guvernul austriac dă mai curând cestiunei dunărene o importanță prea mică decât prea mare. Ea negociază, [î]și scade pretențiile, arată toată bunăvoința de a se înțelege cu toată lumea; cei din București însă copiază pe papa persistând cu încăpățănare asupra unui infaibil non possumus, până în momentul când, în fața voinței marilor puteri, totuși va ceda, pentru că nu va putea face altfel.

Noi suntem departe de a amenința pe România, mai curând fiind dispuși a îndrepta amărăciunea contra politicei austriace, ce n- a știut să prevadă lucrurile mai bine. Desigur că pentru comitele Andrassy n-ar fi fost o osteneală supraumană să câștige la Congresul din Berlin o stilizare mai clară și mai practică pentru art. 55 al Tratatului de pace. Două rânduri ar fi fost de ajuns. Dacă în articolul 55 ar sta expres că navigarea pe Dunărea inferioară să fie supravegheată de o comisie mixtă în care ar trebui să fie reprezentate Austria și statele riverane, atunci România n-ar avea nici un pretext de a face opoziție contra Comisiei Mixte. Comitele Andrassy ar fi obținut fără mare dificultate introducerea acestui adaus în textul Tratatului de pace însă el poate a crezut că cestiunea dunăreană nici nu merita o atențiune specială. El și-a concentrat toate puterile să obție mandatul pentru ocuparea Bosniei. Aceasta, după opinia sa, era o politică mare. Cestiunea dunăreană a considerat-o de un ce prea subordonat decât să se ocupe cu amănuntele ei. A încheia o convenție comercială cu România fără să întrebe pe Poarta, atunci încă suzerană, i s-a părut o măiestrie diplomatică, dar nu s-a gândit să puie un zăvor rezistenței României contra apărării intereselor austriace pe Dunăre. Articolul mai recent al „Românului” reamintește iarăși foarte viu păcatele de omisiune ale politicei externe a Austriei și de aceea nu-l putem citi cu aceeași ilaritate curată pe care desigur o va produce în alții cari nu sunt interesați.

MIHAI EMINESCU

OPERA POLITICA

1882-1883, 1888-1889

„TIMPUL”, „ROMÂNIA LIBERĂ”, „FÂNTÂNA BLANDUZIEI”

EDIȚIE CRITICĂ ÎNTEMEIATĂ DE P E R P E S S I C I U S

EDIȚIE CRITICĂ ÎNGRIJITĂ DE MUZEUL LITERATURII ROMÂNE

Coordonator DIMITRIE VATAMANIUC

Editura Academiei RSR, 1985-1989

Vol XIII

Mihai-Eminescu.Ro